

ASIA: Lausuntopyyntö sivistysvaliokunta, HE 132/2020 vp

Teatteri- ja mediatyöntekijöiden liitto kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esitykseen. Temen mielestä esitys on hyväksyttävissä esityksen muotoisena. Se korjaa kohdat, jotka nykyisessä ns. teatteri- ja orkesterilaissa on todettu haasteelliseksi. Valtionosuusuudistusta on valmisteltu pitkään ja kenttää on kuultu laajasti. VOS-uudistus vahvistaa suomalaisten teatterien ja orkesterien asemaa sekä huomioi esittävän taiteen kentässä tapahtuneet muutokset.

Temen toiminnanjohtaja on ollut VOS-uudistuksen toisessa vaiheessa asiantuntijatyöryhmässä, joka laati ehdotuksen rahoitusjärjestelmän uudistamiseksi ja valmisteli tarvittavat säädösmuutosehdotukset ja Teme on lausunut säädösmuutosehdotuksista jo aikaisemmin pykäläkohtaisesti.

Lain 9 §:ssä säädetään esittävän taiteen valtionosuuslautakunnasta, jonka tehtävänä on antaa opetus- ja kulttuuriministeriölle asiantuntijalausuntoja valtionosuuden piiriin pääsemistä koskevista hakemuksista. Lausunto koskisi valtionosuuden tarpeellisuutta 3 §:ssä säädettyjen tavoitteiden kannalta ja 4 §:ssä säädettyjen valtionosuuden edellytysten täyttymistä. Esittävän taiteen valtionosuuslautakunta on elin, jota hallituksen esityksen taustatyötä tehdyn työryhmän esityksessä ei ollut. HE 132/2020 vp perusteluissa lautakuntaa perustellaan sillä, että useissa lausunnoissa kiinnitettiin huomiota Taiteen edistämiskeskuksen asemaan lausunnonantajana valtionosuuden piirin hyväksymistä ja valtionosuuden edellytysten arviointia koskevissa asioissa. Valtionosuuden tarpeellisuutta ja kriteereitä koskevassa arvioinnissa tarvitaan eri tyyppistä asiantuntemusta kuin Taiteen edistämiskeskuksen yhteydessä toimivien taidetoimikuntien tekemässä vertaisarvioinnissa. Kyseessä ei ole toiminnan taiteellisen laadun arviointi. Valtionosuuden tarpeellisuuden arvioinnissa tarvitaan laaja-alaista kulttuuripoliittista asiantuntemusta. Mielestämme 9 §:ssä säädetty valtionosuuslautakunta on relevantti vaihtoehto antamaan lausunnon valtionosuuden piiriin pääsemistä koskevista hakemuksista. Teme painottaa sitä, että lautakuntaa asetettaessa on tärkeää huomioida se, että lautakunnan jäsenet tuntevat nimenomaan esittävän taiteen kentän toimintaa riittävän hyvin.

Veikkauksen tuottojen laskun aiheuttama uhka taiteen ja kulttuurin rahoitukselle on tulevana vuosina yhä konkreettisempi. Jotta uusi VOS-laki voi aidosti toteutua ja taata riittävät toimintaedellytykset sekä vanhoille että uusille VOS -toimijoille, on esittävän taiteen julkisen rahoituksen tason säilymisestä huolehdittava. Sen

lisäksi että taide tutkitusti tuo toimintasäteellään merkittävää hyvinvointivaikutusta sekä lisää alueen vetovoimaisuutta, on esittävän taiteen kenttä on merkittävä työnantaja.

Ystävällisin terveisin

Helsingissä 28.9.2020

Karola Baran
Toiminnanjohtaja/OTK, KM
Teatteri- ja mediatyöntekijöiden liitto